

ABÇDEFGĦIJKLMNÖPQRŞTÜVWXYZ

3-Teknik Resim'de Norm Yazı

Ahmet SAN

Yazı ve Rakamlar

Teknik resimlerde kullanılan belli biçim ve boyutlarda bir düzen içinde yazılan yazıya **standart yazı** yada **norm yazı** denir.

Standart yazı okumayı güçleştirecek her türlü süslemelerden kaçınılarak sade ve düzgün olarak yazılması gereken bir yazıdır. Bu kural aynı zamanda standart yazı yazmanın bir özelliğidir.

Standart yazı

1- Dik Standart Yazı

2- Eğik Standart yazı

olarak iki konumda yazılır.

1-Dik Yazı

Genellikle inşaat ve mimari resimlerde kullanılır. Satır çizgilerine harfler ve rakamlar dik olarak yazılır.

2-Eğik yazı:

Makine, elektrik ve benzeri teknik resimlerde veya projelerde eğik yazı kullanılır. Harfler ve rakamlar satır çizgisi ile 75^0 açı yapacak şekilde yazılır ve yazıdaki işaretler de bu konuma uygun biçimlerde yapılır.

Teknik resimde kullanılan yazılar, Türk Standartları Enstitüsünün 2002'de yayınlanan (**TS EN ISO 3098/1-2**) Teknik Mamul Dokümantasyonu-Yazılar standardında belirtilmiştir.

Teknik Resimde Kullanılan Yazıların Özellikleri

1- Yazılar okunaklı olmalı ve aynı çizimdeki yazılar, aynı tip ve ölçüde olmalıdır.

2- Mikrofilm ve diğer fotoğrafik çoğaltmalar için uygun olmalı ve harf veya rakamlar arasındaki boşluk, yazı kalınlığının en az iki katı olmalıdır.

3- Harf ve rakamların, çok ince yazılarda dahi karışıklığa sebep vermeden fark edilir olması gerekir.

4- Büyük ve küçük harflerin yazı kalınlığı aynı olmalıdır. Birbirini takip eden yazı kalınlığının farklı olması durumunda, aralarındaki boşluk, daha kalın olan yazı kalınlığının iki katı olmalıdır.

5- İki harf veya rakam arasındaki boşluğun ölçüsü, yazıya daha iyi bir görünüm verdiğinde yarıya indirilebilir

6- Yazı kalınlığı, yazının büyüklüğüne göre seçilir. Yazının birleşen köşeleri keskin ve tam birleşmiş olmalıdır.

3.3- Teknik Yazılarda Temel Terimler

Standart yazıyla ilgili temel terimleri açıklamak üzere çizilmiş olan aşağıdaki şekil incelendiği takdirde, yazıyla ilgili satır aralıkları, harf ve kelimeler arasındaki boşluklar ve çizgi kalınlıkları daha iyi anlaşılacaktır.

3.3.1- Tazı yüksekliği (h)

Resimde kullanılan yazının anma yüksekliğidir.

3.3.2- Büyük harf yüksekliği (h)

Resimde kullanılan yazılarda büyük harflerin üst uzantısı olan b, d, f, h, k, l, t ve alt uzantısı olan g, j, p, y küçük harflerinin yükseklikleri (h) kadardır.

3.3.3- Küçük Harf Yüksekliği (c)

Küçük harf yüksekliği, küçük harflerin gövde yüksekliğidir. Uzantısı olmayan a, c, e, i, m, n, o, r, s, u, v, z harfleri ile uzantısı olan b, d, f, h, j, g, k, l, p, t, y harflerinin gövde yükseklikleri (c) kadardır.

3.3.4- Harfler Arasındaki Boşluk (a)

İki harf arasında bulunması gereken boşluktur. Bu boşluğun değeri, yazı yüksekliğine veya çizgi kalınlığına göre değişir. Ancak yazıya daha iyi bir görünüm sağlamak için bu boşluk, yan yana gelen harflerin şekline göre ayarlanmalıdır.

3.3.5- Satır aralığı (b)

Satır aralığı, yazılan harf ve rakamların alt alta yazılmasında, harflerin tabanları arasındaki mesafedir. Kullanılan yazı yüksekliğine göre satır aralığı da değişir. Bu değer, yazı yüksekliğinin 1.4'ü kadardır. Ancak alt uzantısı olan g, j, p, y harflerinden dolayı bu aralığın 1.6'sı kadar olması daha uygundur.

3.3.6- Kelimeler Arasındaki En Az Aralık (e)

En az aralık, yazılarda kelimeler arasında bırakılması gereken aralıktır. Bunun değeri, yazı yüksekliğinin 0.5 ile 0.6'sı kadardır. Bu ise E veya B harfinin genişliği kadar boşluk bırakılacağı anlamına gelmektedir.

3.3.7- Yazı Kalınlığı (d)

Yazı kalınlığı, yazılan her harf veya rakamın çizgi kalınlığıdır. Bu da, kullanılacak yazı ucunun kalınlığını belirler. Yazı kalınlığının değeri; harf yüksekliğinin 0.07 ile 0.1'i kadardır. Ancak metin içerisinde belirtilmesi gereken özel durumlarda bu kalınlık, yazı yüksekliğinin 0.14'ü kadar alınabilir.